Rondane-Dovre nasjonalparkstyre

Postadresse
Postboks 987
2604 LILLEHAMMER

Besøksadresse
Norsk Villreinsenter Nord
Hjerkinnhusvegen 33
2661 Hjerkinn

Kontakt
Sentralbord: +47 61 26 60 00
Direkte: +47 911 61 458
sfinpost@statsforvalteren.no
http://www.nasjonalparkstyre.no/rondane-dovre

Knut Løvlien

Saksbehandler Trond Stensby **Vår ref.** 2022/6024-2 432.4 **Deres ref.** **Dato** 16.06.2022

Delegert sak - Hemmeldalen NR - dispensasjon - motorferdsel - 2023 - 2026 - snødekt mark - transport av proviant til hytte ved Stensjøen - Knut Løvlien

Delegert vedtak
Med hjemmel i verneforskriften for Hemmeldalen naturreservat, § 5 pkt. 6, får Knut Løvlien tillatelse til å bruke snøskuter for frakt av ved og forsyninger til egen hytte ved Stensjøen i Hemmeldalen naturreservat.
Tillatelsen gis med følgende vilkår:

1. Transporten skal følge etablert trasé fra Skramstadsetra.
2. Tillatelsen gjelder for inntil 4 turer hver vinter i årene 2023 - 2026.
3. En tur = en snøskuter tur/retur Stensjøen.
4. Transporten kan skje fram til og med 15. april det enkelte år, likevel t.o.m. 21. april i 2025.
5. All kjøring skal skje på en slik måte at man unngår skader på vegetasjon og unødvendig forstyrrelse av dyrelivet.
6. Om villrein påtreffes under kjøring skal transporten stoppe opp, og vente til villreinen har gått ut av området.
7. Det skal føres kjørebok for all kjøring etter denne tillatelsen. Tillatelse og kjørebok skal medbringes under kjøring og kunne forevises ved eventuell kontroll. Kjørebok er vedlagt.
8. Kopi av kjørboka skal sendes Rondane - Dovre nasjonalparkstyre etter endt sesong og senest innen 1. juni. Sendes til sfinpost@statsforvalteren.no .

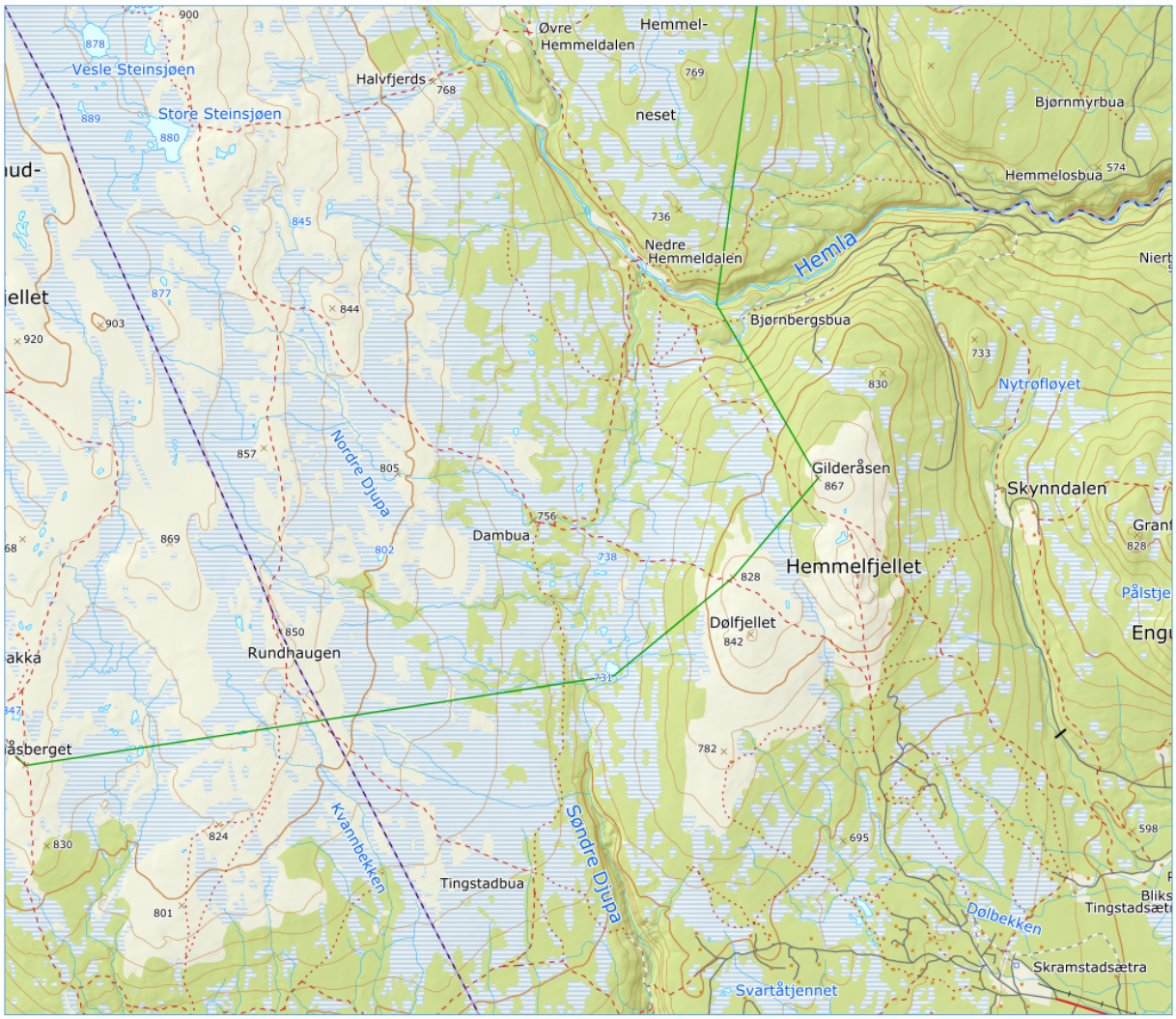
Vi gjør oppmerksom på at denne tillatelsen bare gjelder i forhold til verneforskriftene for Rondane nasjonalpark, og ikke i forhold til motorferdselloven med tilhørende forskrifter.

Vedtaket kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse, jf. forvaltningsloven § 28. Frist for klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. En eventuell klage stiles til Miljødirektoratet, men sendes til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre.

Dokumenter i saken
Søknad fra Knut Løvlien, datert 31.05.22.

Saksopplysninger
Knut Løvlien har i e-post datert 31.05.22 sendt følgende:
«Sender over kjørebok for siste sesong. Søker samtidig om nytt løyve på samme bakgrunn og behov som tidligere år»

Kartutsnitt er vist i figur 1.

Figur 1. Grensen for Hemmeldalen naturreservat, Store Stensjøen og Skramstadsætra.

Knut Løvlien har fått tilsvarende tillatelse tidligere.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

I brev av 6. juni 2013 fra Miljøverndepartementet ble forvaltningsmyndigheten for Hemmeldalen naturreservat også delegert til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre.

I medhold av vedtak i Rondane-Dovre nasjonalparkstyre den 25. september 2015 er myndighet til å treffe vedtak i alle saker som gjelder søknad om tillatelse etter verneforskriftenes spesifiserte dispensasjonsbestemmelser, samt kurante saker etter naturmangfoldlovens § 48, delegert til nasjonalparkforvalter/sekretariat. Dette inkluderer eksempelvis saker som omhandler motorferdsel både på snødekt mark og barmark, organisert ferdsel, og ferdsel med hest, sykkel eller hundespann.

Verneforskrift – formål

Verneforskrift for Hemmeldalen
§ 2 Formål
«Formålet med fredningen er å ta vare på:

- *et stort og tilnærmet urørt naturområde og dets landskapsformer,*
- *biologisk mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser,*
- *sentrale leveområder for villrein,*
- *våtmarksområder med et rikt fugleliv,*
- *et myrlandskap med stor variasjon i myrtyper.»*

§ 3 Vernebestemelser
4. Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt. Lavtflyging under 300 meter er forbudt.

§ 4 Eventuelle unntak etter søknad
6. Nødvendig motorisert ferdsel på snødekt mark til setre, hytter og buer for transport av materialer, ved, utstyr m.m.

Forvaltningsplan

s. 34
«4.5 Motorferdsel Status Omfanget av motorferdsel totalt sett er relativt betydelig innenfor Hemmeldalen naturreservat. Mesteparten av motorferdselen er knyttet til bruk av snøskuter i vinterhalvåret. De viktigste kjøreformålene tradisjonelt sett synes å være: • Transport av ved, utstyr, vedlikeholdsmaterialer etc. til setrer, hytter og buer. Ca. 75 bygninger totalt sett innenfor naturreservatet medfører et betydelig transportbehov samlet sett.»

s. 35
«Mål

- *Omfanget av motorferdsel i Hemmeldalen naturreservat skal holdes så lite som mulig og begrenses til det absolutt nødvendige.*
- *Det skal være en strengere forvaltningspraksis for motorferdsel innenfor naturreservatet enn det som følger av lov om motorferdsel i utmark og vassdrag.*
- *Mest mulig av nødvendig nyttetransport skal forsøkes utført på vinterføre. Aktiviteter som krever motorisert transport må derfor planlegges ut fra dette overordnede målet.*
- *Kjøring med snøskuter skal så langt det er mulig unngås i den perioden villreinen har tilhold i området.»*

s. 36 – 38
«Til sammen er det et betydelig antall bygninger i naturreservatet som holdes godt i hevd, har en relativt høy bruksfrekvens og som ikke er tilgjengelige fra bilvei. Bruken av bygningene genererer behov for regelmessig transport av ved, utstyr, vedlikeholdsmaterialer m.m. Det er ønskelig at mest mulig av slik nødvendig nyttetransport skjer med snøskuter på frossen og godt snødekt mark av hensyn til faren for terrengslitasje ved motorferdsel på barmark. 37 Forvaltningsmyndigheten er innstilt på å være imøtekommende overfor søknader om slik transport i et rimelig omfang. Som en del av vurderingen av søknader om kjøring for dette formålet vil følgende problemstillinger være sentrale:
1. Antall turer det kan gis tillatelse til.
2. Bruk av flerårige tillatelser.
3. Sluttdato for kjøringen.
4. Bruk av leiekjører.

1. I forvaltningsplanen for de store verneområdene i Rondaneregionen heter det at det i utgangspunktet vil bli gitt tillatelse til 2 turer til enkelthytter/buer pr. vinter for å forsyne disse med ved, materialer og utstyr. Det synes naturlig at dette kjøreomfanget også legges til grunn for transport til enkeltbygninger innenfor Hemmeldalen naturreservat som har en "normal" bruksfrekvens. I de fleste tilfeller vil trolig dette være tilstrekkelig for å dekke behovet. I en del tilfeller vil to turer pr. sesong sannsynligvis bli for lite. Behovet for flere turer vil trolig oppstå:
• Ved nyttetransport til seterområder og andre plasser med mange bygninger med høy bruksfrekvens, eksempelvis Øvre Himmeldalen seter.
• Når sameier, grunneiersammenslutninger og andre skal gjennomføre en samlet forsyning av et større antall bygninger som de har ansvar for.
• Ved mer omfattende vedlikeholds- og utbedringsarbeider.
• I andre spesielle tilfeller, for eksempel ved utskifting av inventar eller for husvære med høy bruksfrekvens der det er ønske om at alt vedbehov dekkes ved transport utenfra, jf. også kapittel 4.2 der problemstillinger omkring veduttak drøftes.

Antall turer det vil bli gitt dispensasjon for, vil bli vurdert i hvert enkelt tilfelle på bakgrunn av opplysninger om transportbehov m.m.

Dersom det gis dispensasjon for transport av ved, materialer og utstyr til hytte, bu eller seter regnes det ikke som brudd på vernebestemmelsene at en person sitter på dersom det er plass til det. Personer skal imidlertid ikke tas med dersom det utløser et behov for flere turer, og ren persontransport er ikke tillatt.

2. Ved gitte dispensasjoner vil det bli stilt som vilkår at det skal føres kjørebok som sendes forvaltningsmyndigheten etter endt vintersesong. Kjøreboka skal inneholde opplysninger om kjøredatoer, kjøretraseer og kjøreformål. Forutsatt at dette vilkåret oppfylles, kan det påregnes gitt flerårige dispensasjoner for den faste årlige transporten av ved, utstyr og materialer til vedlikehold.

3. Det er et overordnet mål i størst mulig grad å unngå motorferdsel i området på vårvinteren når villreinen er i ferd med å trekke inn i naturreservatet igjen. I denne tida fram mot kalving er reinen spesielt sårbar overfor forstyrrelser. Ved gitte dispensasjoner vurderes det derfor som viktig å sette en sluttdato for kjøring som ivaretar en tilfredsstillende tidsmargin i forhold til villreinens trekk inn i området. De siste vintrene har dette vært praktisert ved at 31. mars er blitt brukt som sluttdato for de nordligste delene av reservatet og 15. april som tidsgrense i den sørligste delen, med bakgrunn i at reinen trekker inn i området nordfra.

Ifølge villreinfaglig kompetanse er det generelle bildet nå at det trekker inn færre dyr i området og at dette skjer senere enn før (ultimo april). De siste årene har ikke reinen trukket 38 inn i området før 1. mai. Med bakgrunn i dette vil det bli brukt én sluttdato for hele området for motorferdsel på vårvinteren og at denne settes til 15. april.

I spesielle tilfeller vil det kunne vurderes å avvike fra denne datogrensen, eksempelvis når påsken kommer sent.

4. (…)

Det er også ønskelig at mest mulig av nyttetransporten til setrer, hytter og buer i Hemmeldalen naturreservat kan skje ved bruk av leiekjører som har fått løyve fra kommunen. Imidlertid har ikke alle de berørte kommunene dekket opp sine arealer med en leiekjøringsordning fullt og helt. For grunneiere/rettighetshavere med flere bygninger i naturreservatet som helt eller delvis er knyttet til næringsmessig bruk kan det være upraktisk og vanskelig med et absolutt krav om bruk av leiekjører. Det vil derfor ikke bli stilt et absolutt krav om bruk av leiekjører, men alle med transportbehov til husvære vinterstid anmodes om fortrinnsvis å benytte leiekjører til oppdraget.»

Naturmangfoldloven

I tillegg til behandling etter verneforskrift og eventuelle retningslinjer i forvaltningsplanen (og naturmangfoldloven § 48) må søknaden også vurderes etter de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8-12 i (kunnskapsgrunnlag, føre-var prinsippet, samlet belastning

på økosystemet, kostnader ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver samt miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder), jmf. § 7.

Vurdering

Naturreservat er den strengeste formen for vern, og det er et mål å holde motorferdselen på et minimum.

I klage til Fylkesmannen i Hedmark av 13. april 2012 har det blitt vist til at bua har en omfattende bruk av en stor familie hele året, og at 2 turer med snøskuter hver vinter knapt nok er tilstrekkelig for transport av veden som trengs og at det i den forbindelse er et ekstra behov for transport av ved og forsyninger. Forsyningsbehovet er også opplyst knyttet til beitetilsyn. Pga høy bruksfrekvens vurderes behovet noe større enn 2 turer og vi vurderer derfor at en i dette tilfellet kan øke rammen til inntil 4 turer.

Kunnskapsgrunnlaget (nml § 8) om verneverdiene i dette området er godt. Når det gjelder villrein foreligger:

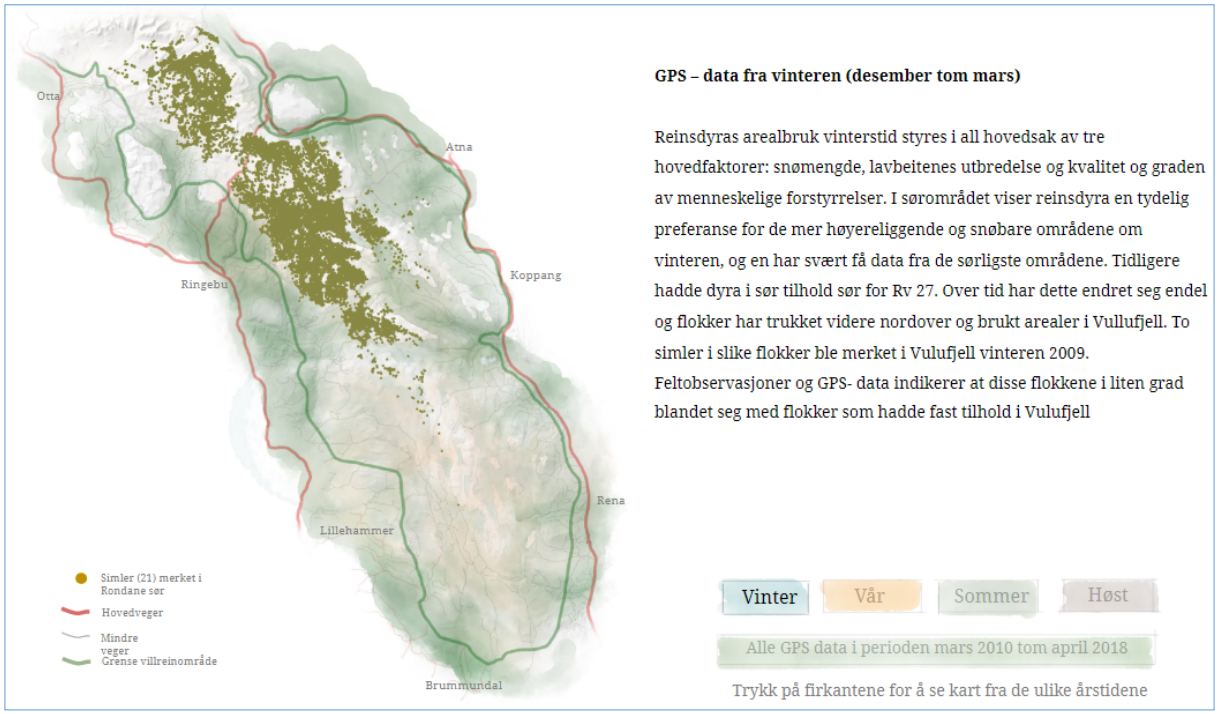
- NINA Rapport 1013, Sluttrapport fra GPS-merkeprosjektet 2009-2014 og
- NINA Rapport 339 fra 2008 som oppsummerer kunnskapsstatus og leveområde, samt tilhørende kart utarbeidet i forbindelse med arbeid med regional plan for villreinen i Rondane og Sølnkletten.
- NINA Rapport 551 utreder konflikten mellom villrein og menneskelig ferdsel i området.

Med bakgrunn i det gode kunnskapsgrunnlaget er det ikke nødvendig å vurdere bruk av føre-var-prinsippet. (nml § 9).

På villrein.no ligger det kart som viser villreinens arealbruk i området. Kartene viser at villreinen ikke bruker området om vinteren, se figur 2. GPS-merkeprosjektet viser at simlene begynner å komme inn i naturreservatet fra og med slutten av mars. Videre utover i april og mai sprer simlene seg utover i reservatet hvor kalvingen også foregår. Dette er bakgrunnen for at motorisert ferdsel ikke er ønskelig etter den 15. april. Den omsøkte motorferdslen vil etter dette ikke påvirke villreinens arealbruk. Andre naturforhold blir heller ikke nevneverdig berørt. Den samlede belastningen på økosystemet blir derfor lite berørt som følge av motorferdselen. (naturmangfoldloven § 10).

Det blir stilt vilkår om hensynsfull ferdsel. (naturmangfoldloven § 12).

Naturmangfoldloven § 11 er ikke relevant i denne saken.

Figur 2. Kartutsnitt frå villrein.no – GPS-data villreinens arealbruk om vinteren 2010 – 2018.

Konklusjon

Det ligger til rette for at det kan gis tillatelse til transport i 2023 – 2026, når gitte vilkår følges.

Med hilsen

Trond Stensby
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

Vedlegg:
1 Kjørebok mal

Kopi til:

Statsforvalteren i Innlandet	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Eirin Berge			
Runa Skyrud			
Åmot kommune	Torget 1	2450	RENA
Villreinnemnda for Rondane og Sølnkletten	c/o Statsforvalteren i Innlandet, boks 987	2604	LILLEHAMMER